

MESTO STARÁ TURÁ

Mestský úrad Stará Turá

V Starej Turej 13. 6. 2019

14

Materiál

pre zasadnutie Mestského zastupiteľstva Stará Turá dňa 20. 6. 2019

Názov materiálu: **Informácia k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá**

Materiál obsahuje:

- 1) Dôvodová správa
- 2) Návrh uznesenia
- 3) Stanovisko komisie
- 4) Stanovisko komisie
- 5) Príloha: Informácia k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá

Spracoval: Mgr. Lívia Boorová

Schválil: Mgr. Soňa Krištofiková

Predkladá: Mgr. Soňa Krištofiková, prednostka MsÚ

Počet strán: 6

1) Dôvodová správa

- (1) Participatívny rozpočet je procesom dobrovoľnej a priamej demokracie, v rámci ktorej môžu obyvatelia a členovia komúnít, združení, nadácií a iných inštitúcií venujúcim sa verejnoprospešnej činnosti diskutovať a rozhodovať o využití výdavkovej časti rozpočtu mesta. Ide o nástroj zapojenia verejnosti do procesu rozhodovania o rozpočte cez formu tvorby konkrétnych projektov, ich výber, voľbu a následný monitoring.
- (2) K prioritám vedenia mesta Stará Turá patrí transparentnosť, otvorenosť a efektívnosť samosprávy, a preto sa vedenie rozhodlo, že by bolo dobré zapojiť do projektu participatívneho rozpočtu širokú verejnosť v Starej Turej, a tým umožniť občanom priamo sa zapájať do rozhodovacieho procesu o prerozdeľovaní finančných prostriedkov z rozpočtu mesta.
- (3) Oddelenie kancelárie primátora mesta za účelom prípravy možnosti využitia participatívneho rozpočtu v Starej Turej zorganizovalo stretnutie organizácií: OZtiiek, nadácií a organizácií, neformálnych skupín, ktoré sa venujú určitej verejnoprospešnej činnosti v našom meste. Na tomto stretnutí diskutovali o príprave a možnostiach participatívneho rozpočtu, o projektoch, o aktivitách, ktorým sa jednotlivé organizácie venujú. Neskôr zamestnanci kancelárie primátora navštívili Mestský úrad v Trnave, kde im pracovníci mestského úradu vysvetlili a priblížili fungovanie PR v ich meste.
- (4) Ďalším krokom k spusteniu participatívneho rozpočtu v našom meste je súhlas poslancov mesta, aby sme tento proces naštartovali. Po prijatí kladného stanoviska mestským zastupiteľstvom pristúpime k tvorbe všeobecne záväzného nariadenia o PR, ktoré zabezpečí v roku 2020 možnosť stretávania sa a prípravy nápadov a projektov pre PR a návrh rozpočtu na tieto projekty na rok 2021 a v roku 2021 zabezpečenie realizácie a monitoringu prvých projektov.

2) Návrh uznesenia

Uznesenie číslo/ 2019

Mestské zastupiteľstvo Stará Turá prerokovalo na svojom zasadnutí informáciu k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá a túto :

a) berie na vedomie

informáciu k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá

b) súhlasí

s návrhom MsÚ vypracovať VZN o participatívnom rozpočte pre mesto Stará Turá

3) Stanovisko komisie

**Stanovisko komisie
pre ekonomiku, majetok mesta a podnikanie Mestského zastupiteľstva v Starej Turej
zo zasadnutia konaného dňa 10.06.2019**

Prítomní členovia komisie: 10
Neprítomní členovia komisie: 1
Prizvaní: 10
Komisia uznášaniaschopná: **áno**

Komisia pre **ekonomiku, majetok mesta a podnikanie Mestského zastupiteľstva v Starej Turej** na zasadnutí konanom dňa 10.06.2019 prerokovala **Informáciu k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá a odporúča** Mestskému zastupiteľstvu v Starej Turej

a) zobrať na vedomie

informáciu k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá

b) súhlasiť

s návrhom MsÚ pripraviť návrh VZN o participatívnom rozpočte pre mesto Stará Turá

Hlasovanie členov komisie: za 10
 Proti 0
 Zdržal sa hlasovania 0

V Starej Turej 10.06.2019

Za správnosť : (tajomníčka) Bc . Dominika Gulánová

Predseda komisie: Ing. Anna Halinárová

4) Stanovisko komisie

Stanovisko komisie pre školstvo a kultúru pre Mestské zastupiteľstvo v Starej Turej zo zasadnutia konaného dňa 11.06.2019

Prítomní členovia komisie: 10
Neprítomní členovia komisie: 3
Prizvaní: 4
Komisia uznášaniaschopná: **áno**

Komisia pre **školstvo a kultúru Mestského zastupiteľstva v Starej Turej** na zasadnutí konanom dňa 11.06.2019 prerokovala informáciu k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá

a **odporúča** Mestskému zastupiteľstvu v Starej Turej

a) zobrať na vedomie

informáciu k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá

b) súhlasiť

s návrhom MsÚ pripraviť návrh VZN o participatívnom rozpočte pre mesto Stará Turá

Hlasovanie členov komisie: za 10
 Proti 0
 Zdržal sa hlasovania 0

V Starej Turej 13.06.2019

Za správnosť : (tajomníčka) Mgr. Elena Sládková

Predseda komisie: Bc. Zuzana Zigová

5) Príloha:

Informácia k možnosti využitia participatívneho rozpočtu v meste Stará Turá

Proces participatívneho rozpočtu

Proces PR sa skladá zo štyroch fáz, počas ktorých sa počiatočný nápad mení na presnejší projektový zámer, až z neho v rámci stretávania sa v participatívnej komunite vznikne ucelený projekt. Projekty tvoria a realizujú občania združení v neziskových organizáciách v spolupráci s mestom.

Jeden cyklus PR sa realizuje v priebehu dvoch kalendárnych rokov. V prvom roku, čiže u nás prvýkrát v roku 2020 obyvatelia mesta postupom podľa týchto pravidiel navrhnu a vyberú projekty, ktoré majú byť realizované z rozpočtu mesta, pričom náklady na víťazné projekty nesmú prevyšovať čiastku schválenú na PR na ďalší kalendárny rok (rok 2021). Víťazné projekty sa stávajú súčasťou rozpočtu mesta na najbližší kalendárny rok (2021), v ktorom budú tieto víťazné projekty a zadania realizované. Takto sa v ďalších rokoch v jednom kalendárnom roku realizujú víťazné projekty z minulého kalendárneho roka a zároveň sa plánujú a tvoria projekty a zadania pre ďalší kalendárny rok.

FÁZA 1 – STRETÁVANIE A PRÍPRAVA NÁPADOV NA PROJEKTY

Každý ročník participatívneho rozpočtu by sa začal prvým verejným stretnutím občanov (FEBRUÁR). Zúčastnenci sa na stretnutí (v zasadacej miestnosti) dozvedia viac informácií o samotnom participatívnom rozpočte a jeho fungovaní v Starej Turej. Priamo na stretnutí majú prítomní možnosť vysloviť svoje nápady a myšlienky – rozdelia sa do pracovných skupín podľa tém a navzájom o nich diskutujú. Vďaka facilitátorom, ktorí skupiny vedú, sa k slovu dostane každý. Podnety, ktoré v skupinách odzneli, sa na záver odprezentujú, a tým sú položené základy participatívnych komunit.

Participatívne komunity nesú názvy jednotlivých pracovných skupín (napr. Verejný priestor a zeleň, Sociálne témy či Kultúra a šport). Stretávajú sa pravidelne (každá komunita 1krát do mesiaca) počas nasledujúcich mesiacov (MAREC, APRÍL, MÁJ) a sú otvorené pre všetkých, ktorí majú chuť niečo nové v meste vymyslieť a zrealizovať. Počas niekoľkých kôl sa nápady postupne spracovávajú a upresňujú, až z nich vzniknú výsledné projekty za daný rok.

FÁZA 2 – HLASOVANIE A DELIBERÁCIA

Finálne projekty, ktoré sa zrodili v participatívnych komunitách, je potrebné predstaviť verejnosti. Služi na to verejná prezentácia (SEPTEMBER), na ktorej má každý koordinátor päť minút na to, aby svoj projekt predstavil prítomným. Verejné stretnutie je možné prenášať aj naživo cez Youtube kanál mesta alebo live stream na Facebooku.

Ďalším krokom po prezentácii je hlasovanie občanov (SEPTEMBER - OKTÓBER), ktorí prostredníctvom tlačených hlasovacích hárkov do každej domácnosti a online formuláru udeľujú svoje hlasy tým projektom, ktoré ich najviac oslovili. Hlasovať by mohol každý, kto má trvalý alebo prechodný pobyt v Starej Turej a vek nad 15 rokov. Súčasťou rozhodovacieho procesu by bola aj tzv. deliberácia, čo je stretnutie vyhradené len pre koordinátorov. Navzájom svoje projekty bodujú, pričom si najprv sami konsenzom určia kritériá, podľa ktorých budú hodnotiť. Konečné poradie projektov je výsledkom všetkých troch foriem rozhodovania, pričom každé z nich má inú váhu. Po konečnom výbere projektov sa tieto stávajú v celkovej sume súčasťou rozpočtu mesta na ďalší kalendárny rok, samostatne sa premietnu kapitálové a samostatne bežné výdavky na všetky projekty spolu. Finančné prostriedky na tieto projekty schvaľuje v rámci rozpočtu mesta na ďalší rok mestské zastupiteľstvo.

FÁZA 3 – REALIZÁCIA VÍŤAZNÝCH PROJEKTOV

Participatívne projekty, ktorí skončia *nad čiarou*, sú v ďalšom roku zrealizované. Podľa typu projektu a subjektu, ktorý ho podal, je realizátorom buď samotný subjekt alebo Mestský úrad v Starej Turej, prípadne ide o spoluprácu úradu a občanov, napríklad vo forme dobrovoľníckej brigády.

V každom prípade sa projekty realizujú v dialógu medzi úradom a občanmi, vďaka čomu majú jednak ľudia možnosť nazrieť do vnútorných procesov inštitúcie (ako je napr. verejné obstarávanie, rôzne problémy, s ktorými sa samospráva pri tvorbe rôznych zadaní a projektov stretáva, pochopia, že nie každý priestor v meste môže samospráva ovplyvniť, ak napríklad nie je mesto vlastníkom) a jednak sa zamestnanci úradu osobne venujú klientom a nachádzajú riešenia spolu s nimi.

FÁZA 4 – KONTROLA A VYHODNOTENIE PROJEKTOV

Po zrealizovaní všetkých projektov prichádza na rad evaluácia, teda vyhodnotenie celého ročníka. Slovo majú koordinátori aj zástupcovia MsÚ, aby si navzájom dali spätnú väzbu, podelili sa o skúsenosti a vyslovili konštruktívnu kritiku i poďakovanie za vzájomnú spoluprácu. Zhodnotenie spoločného ročného úsilia daný ročník participatívneho rozpočtu slávnostne uzatvára.

Ako sa tvoria a realizujú participatívne projekty

Projektový zámer (nápad v rozpracovanom stave), ktorý spoločne vytvoríme na stretnutiach tematických participatívnych komunit, sa dostane na prehodnotenie kompetentným odborom mestského úradu. Úradníci sa v rámci jednotlivých odborov k daným projektovým zámerom vyjadria.

Projektové zámery doplnené o pripomienky odborov MsÚ dostanú finálnu podobu vo forme projektových dokumentácií. Nasleduje občianske hlasovanie a taktiež deliberácia koordinátorov, ktoré rozhodnú o konečnom poradí projektov.

Projekty, ktoré na základe hlasovania a deliberácie skončia v konečnej tabuľke *nad čiarou*, vchádzajú do fázy realizácie. Z počiatočných myšlienok a nápadov sa stávajú skutočnosťou vďaka angažovanosti občanov a administratívnej, organizačnej i technickej podpory mestského úradu.

Ako by mohol PR fungovať v našom meste

Finančné prostriedky, ktoré môžu byť rozdelené pre participatívny rozpočet si môže navrhnúť vedenie mesta a schváliť ho musia poslanci mestského zastupiteľstva. V Trnave je rozpočet na takéto projekty v sume 50 000 € ročne. Pre zabezpečenie fungovania tohto procesu je potrebné vybrať osobu, koordinátora pre participatívny rozpočet. Táto osoba by mala agendu okolo PR vykonávať minimálne na polovičný úväzok. Koordinátor zabezpečuje kompletne agendu okolo PR a pravidelne navštevuje a spolupracuje so všetkými komunitami v meste. V Trnave bol prvý ročník PR veľmi úspešný, prihlásilo sa 16 projektov.

Medzi najúspešnejšie pilotné projekty patrili: Vedomá Trnava – projekt infokampane o minimalizácii odpadu a správnom separovaní, Tančiareň pre seniorov, Plochy pre streetart a grafity, Vyznačenie cykloznačenia na existujúcich chodníkoch, Mobiliár mestskej promenády, Petangové ihrisko pre seniorov, Deti píše deťom príbehy, Poradenstvo a sprevádzanie rodín v ťažkej životnej situácii, Vyvýšené záhony pre deti v MŠ, Ovocná oáza na ZŠ s MŠ, Komunitný park v jednej z mestských častí a iné.

Koordinátorka PR povedala, že najväčším úspechom PR je to množstvo nápadov, ktoré samospráva získa, ale tiež výchova ľudí k tomu, aby pomáhali svojmu mestu, ale aj výchova samotných úradníkov, ktorí sa musia popasovať s nápadmi a projektmi občanov a komunit, ktoré prispievajú k rozvoju mesta.

Okrem pracovnej sily bude potrebné v rozpočte mesta naplánovať výdavky na servis okolo celej prípravy a realizácie PR – náklady na tlač a distribúciu hlasovacích lístkov, reklamný priestor, tlač podkladov k príprave projektov, plat pracovníka, vybavenie administratívneho priestoru pre pracovníka, TV vysielanie verejného posudzovania a iné. Veríme však, že tieto finančné prostriedky budú vynaložené efektívne a prinesú lepšiu spoluprácu občanov a úradníkov, množstvo skvelých projektov a nápadov, skrášlenie verejných priestorov, nové podujatia, možnosť pre občanov zapájať sa do rozhodovacieho procesu pri rozvoji nášho mesta a možnosť spoznať úskalía práce úradníkov a mnohé problémy, s ktorými sa úradníci každodenne stretávajú.